

Sayı : 72027319-010.06-39241
Konu : Kamu İhaleleri
(Genel Emir 2024/1)

DAĞITIMLI
30.01./2024

**GENEL EMİR
(2024/1)**

Kamu kaynaklarının kısıtlı olması ve toplumsal beklentilerin gün geçtikçe artmasıyla birlikte kamu kaynaklarının etkin, verimli ve ekonomik kullanılması gerekliliği daha da önem kazanmıştır. Bu kapsamda Türkiye’de kamu alımları ile ilgili 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu düzenlenmiştir. Kamu İhale Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle; kamu hukukuna tâbi olan, kamunun denetimi altında bulunan veya kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihaleler bu kanun kapsamına alınmıştır.

Kamu İhale Kanunu ve ikincil mevzuatı ile amaçlanan harcanan kamu kaynaklarıyla ihtiyaçların, uygun koşullarda ve zamanında karşılanması ile kamu kaynaklarının etkin, verimli ve ekonomik olarak kullanılmasını sağlamaktır. Kamu alımlarının en iyi düzeyde gerçekleştirilebilmesi için bütün isteklilerin katılımına açık olacak şekilde rekabetin sağlanması, ihale sürecinin bütün aşamalarında da saydamlığın, güvenilirliğin ve hesap verilebilirliğin egemen kılınması, etkinlik ve verimliliğin ön planda tutulması esastır.

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nun “Valilerin Hukuki Durumları, Görev ve Yetkileri” başlıklı 9. Madde (c) fıkrası "Vali, kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın neşir ve ilanını ve uygulanmasını sağlamak ve talimat ve emirleri yürütmekle ödevlidir. Bu işlerin gerçekleştirilmesi için gereken bütün tedbirleri almaya yetkilidir." hükmü ile (e) fıkrası “İlin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumludur.” hükmü;

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 5. maddesinde, "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez. Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez. Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. (Ek cümle: 2/7/2018-KHK-703/171 md.) Cumhurbaşkanlığı hizmetlerinin özelliği ve güvenlik şartlarına uygun şekilde yerine getirilme zorunluluğu nedeniyle Cumhurbaşkanlığınca gerçekleştirilecek her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ihaleler bu Kanunun 21 'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre yapılabilir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 18'inci maddesinde, idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde uygulanacak ihale usulleri; “açık ihale usulü”, “belli istekliler arasında ihale usulü” ve “pazarlık usulü” olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usul olduğu, diğer ihale usulü olan pazarlık usulünün Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 19. maddesinde, açık ihale usulünün, bütün isteklilerin **teklif** verebildiği usul olduğu; 20. maddesinde, belli istekliler arasında ihale usulünün, yapılacak ön yeterlik **değerlendirmesi** sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usul olduğu, işin **özelliklerinin** uzmanlık ve/veya yüksek teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı mal **veya** hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesinin bu usule göre yaptırılabilmesi; yine kanunun 21. maddesinde belirtilen özel durumların var olması halinde pazarlık usulü ile ihale yapılabilmesi hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun “**Pazarlık Usulü**” başlıklı 21. maddesi “*Aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir:*

a) *Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması.*

b) *Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.*

c) *Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.*

d) *İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması.*

e) *İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi.*

f) **(Ek: 30/7/2003-4964/14 md.)** *İdarelerin yaklaşık maliyeti elli milyar Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları.*

(Değişik dördüncü fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.) (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde, ihale dokümanında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre yeterliği **tespit edilen** istekliler, öncelikle ihale konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi **hususlarda** fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerinde ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların **netleşmesi** üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde tekliflerini vermeleri istenir.

(Değişik beşinci fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.) Bu madde kapsamında yapılacak ihalelerde, ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden ihale kararına esas olacak son yazılı fiyat teklifleri alınarak ihale sonuçlandırılır.

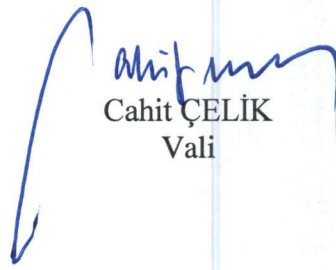
(Ek fıkra: 30/7/2003-4964/14 md.; Değişik yedinci fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.) (b), (c) ve (f) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin **teminat alınması** zorunlu değildir.” hükmü uyarınca;

Aynı Kanun kapsamındaki idarelerce yapılacak ihalelerde öncelikle açık ihale usulünün esas alınacağı, diğer ihale usullerinin ancak Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabileceği anılan Kanun'un 21'inci maddesinde ise altı bent halinde hangi hukuki sebeplerin ortaya çıkması halinde pazarlık usulü ile ihale yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, Doğrudan Temin usulü ile yapılan ihalelerde **Kamu İhale Kanununun 5. maddesinde** açıkça belirtilen " ... eşik değerlerin altında kalmak amacıyla **mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez**" hükmü ve **Kamu İhale Genel Tebliğinin 22.5.1.2 maddesinde**, "4734 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir." hükmü gereğince Doğrudan Temin usulüne girmeyecek bir işin parçalara bölünerek Doğrudan Temin usulü kapsamına girdirilmemesine hassasiyetle riayet edilmesi, şeffaflığın ve kamu yararının sağlanması için Doğrudan Temin usulü ile yapılan ihalelerde 11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "**Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ**" kapsamında EKAP (Elektronik Kamu Alımları Platformu) 'a girilmesi ve doğrudan temin işlemlerinin ilgili tebliğe uygun olarak yapılması,

Ayrıca istisnai madde olan 21'inci maddenin (b) fıkrasındaki hallerin kullanımında; çok titiz davranılmasını, **Kamu İhale Kanununun Standart Formları arasında yer alan İhale Onay Belgesinin dip not 3. fıkrasında**; " ... Pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde bu usulün kullanılmasının gerekçesi açık olarak burada belirtilerek, bu hususa ilişkin bilgi ve belgeler onay **ekine** konulacaktır." hükmü gereğince, temine müteallik olarak 21'inci maddenin (b) fıkrasındaki istisnai hallerin kullanımına niçin ihtiyaç duyulduğunun ayrıntılı bir şekilde açıklığa kavuşturulması ve bu doğrultuda hazırlanacak olan gerekçe raporunun ilgili kurum üst yöneticisi tarafından onaylandıktan sonra onay belgesine eklenerek ihale işlemlerinin yapılması ve gerekçe raporunun bilgi amaçlı olarak Valiliğimize (İl Yazı İşleri Müdürlüğü) gönderilmesi hususunda,

Gereğini önemle rica ederim.

Cahit ÇELİK
Vali

DAĞITIM :

Kaymakamlıklara
Kamu Kurum ve Kuruluşlarına
Niğde Belediye Başkanlığına
Valilik Birim Müdürlüklerine
Merkeze Bağlı Belediye Başkanlıklarına